

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnicijemane za celoletno 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrtleta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celoletno 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četrtleta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 30. decembra 1868. ~

Gospodarske stvari.

Avstrijsko vinstvo.

Iz knjige, ki jo c. kr. ministerstvo kmetijstva o prodaji avstrijskega vina v tuje dežele na svitlo daje, se razvidi, da se v avstrijskem cesarstvu na leto okoli 30 milijonov veder vina pridelaja; ta pridelek se ceni na 130 milijonov gold. Gledé na posamesne dežele ga pridelaja:

	na oralih:	avstrijskih veder:	vrednosti goldinarjev:
Ogerska	504.776	17,667.160	70,668.650
Dalmacija	111.411	1,337.292	6,686.460
Doljna Avstrija	66.359	1,514.060	8,406.162
Hrvaška in Slavonija	57.124	1,999.340	5,998.020
Štajarska	54.655	1,366.375	6,831.875
Vojaška granica	49.858	1,396.024	5,584.096
Erdelja	46.989	1,174.725	3,524.175
Tirolska	45.118	1,579.130	7,895.650
Moravska	41.652	1,041.300	5,206.500
Primorska	32.204	644.080	2,576.320
Kranjska	16.767	335.340	1,341.360
Česka	4.439	71.024	426.144
Koroška	114	1.596	4.788
Bukovina	110	1.100	3.300

Skupaj 1,044.061 30,978.906 130,933.848

Prideluje se tu tako, tam tako; zato je tudi dohodek od orala (joha) vinogradskega zelo različen. Največi dohodke dajo vinogradi ogerski, južno-tirolski in doljno-avstrijski, najmanjše Dalmacija, Koroško in Kranjsko. Počez se more za vse cesarstvo na oral šteti 28 veder pridelka.

Gledé na veliko mero taci vin, ktera se delajo iz slabih, neizbranih trt in s kterimi se v kletih (keldrih) napačno ravna, je cena vina avstrijskega poprek vzeta, sila nizka, in se more le na 4 gold. 30 kr. za vedro ceniti. Se vé, da to je cena le za vsa vina skupaj vzeta; so pa vina, ki se po 40 do 80 gold. vedro prodaja, kakor dobra (avstrijska) Vöslavska, Gumpoldskirchnerska, bolja (ogerska) Budinska, Meneška, Jegerska, Nezmelska, Somlavska in Šopronska, in močnejša (štajarska) Ljutomerska, Radgonska itd.

Temu dodamo le to, da naša kranjska dežela ima kraje, za dobra vina prav ugodne: al dober kraj je le en pogoj za dobro vino; treba je še dveh drugih pogojev, in ta sta: prava trta in pravo ravnanje z vinom v kletih (keldrih). To dvoje se mora pri nas drugač zasukniti, da dobijo naša vina višo ceno.

Smolika pri konjih

se je pretekli mesec prikazala po več krajih na Kranjskem in je še zdaj. Brž ko ne je mokro zimsko vreme

krivo bolezní, ktere je sém ter tje toliko, da je v nekterih vaséh vsak drug konj bolán, žebeta pa vsa. Tako, na priliko, je v mali in veliki Ligojni blizo Vrh-nike. Konj postane klavern, začne kašljati, težko sope, ne jé, iz nosnic mu teče (smolika), medčelustne žleze mu otekó (grče). Kakih 14 dni trpi bolezen ali pa še več, da se medčelustne grče gnojijo.

Večidel letos ni nevarna ta bolezen. Ni pa nemo-goče, da konj tudi po nji smrka v postane.

Smolikovega konja je treba na gorkem imeti ves čas, dokler je bolan, tudi napajati ga ne zunaj z mrzlo vodo. Da lože smoliko iz nosnic izkida, skuhaj ječmena (en bokal) pa ga deni v žakliček, kaka dva čevlja dolg, pa tako širok, da konj lahko gobec čez nosnici va-nj vtakne. Nad nosnicama mu ga oveži in pusti priveza-nega dobre pol ure. Tako delaj enkrat dopoldne, enkrat popoldne. Grče medčelustne pa vsak dan močno namaži s starim salom. Če oteklina ne splahne, se grče zgnojijo in potem prederó. Predrte z mlačno vodo spiraj in čedi vsak dan. Za kašelj daj konju vsak dan korenja. — Če kaj hujega pritisne, pokliči zdravnika.

Veliki zbor kmetijske družbe

v Ljubljani 24. novembra t. l.

(Konec.)

Živahna razprava se je potem začela zarad okraj-nih logarjev. Gosp. Dežman je ves nevoljen o dr. Ahačičevem sporočilu, češ, da skor nič o tem ne go-vori, v čemur bi imelo govoriti, in se posebno huđuje zarad tega, da sporočilo prilastuje lastniku celó oblast pokončati gozd. Predlog njegov je, naj se sporočilo nazaj dá odboru, da stvar iznova v prevdarek vzame. — Deželni glavar pl. dr. Wurzbach se sklada z dr. Ahačičevim sporočilom, da ni treba okrajnih logarjev in to tem manj, dokler servitutna obravnava ni končana. Prvo je, da se določi: to je moje, to je tvoje; lastnina gozdov mora pred vsem biti rešena. Sicer je tudi on za to, da gospodar sme gospodariti, kakor mu za to občni državljanski zakonik pravico daje. Proti temu pa, da bi se gozdi tako pokončavali, da bi obnebe de-žeze itd. škodo trpelo, imamo postave. — Vitez Gut-mansthal se sklada z Dežmanovim predlogom. — Gosp. c. kr. deželni predsednik poprime besedo kot ud družbe kmetijske, in pravi, da ni skor nikjer toliko različnih misli kakor o gozdarstvu. Res, da svo-bodni duh časa hoče svobodno gospodarstvo tudi z gozdi; al od druge strani se glasijo hude tožbe o pokončevanju gozdov. V Avstriji imamo dobro gozdno postavo, al spolnovati se mora, zato bi ravno okrajni logarji bili pravi organi. Ministerstvo kmetijstva je s pohvalo spre-jelo Dimičev spis o okrajnih logarjih. — Gosp. Peter